דין בתו מאנוסתו. בכולהו משכח פלוגתא בר מהאי ורולה לומר דאין זקן ממרא מודה בגזירה שוה זו:

עקביא בן מהללאל מטמא. ואף על גב דעקביא מחמיר זמנין דהויא קולא כגון שרואה דם אדום ומטלימתו לדם ירוק: **כלילי** שבת ויומו. לאפוקי יום תחלה ואח"כ לילה אלא א"כ שפתה לילה שלם ואחר כך יום שלם כלילי שבת ויום שהיום הולך אחר הלילה: **בפלוגתא** דרבי יהושע ורבנן. פי' בקונטרס לרבנן אם נכנס למקדש חייב ולרבי יהושע פטור ולא יתכן דאכי האי גוונא לא מחייב זקן ממרא כיון שהוא בעולה ויורד דהא ילפינן לעיל דבר דבר מונעלם דבר דתנן בפ' [הור'] כהן משוח (הוריות דף ט.) מביאין עולה ויורד על טומאת מקדש וקדשיו ויש לפרש כדפריסית לעיל[פ] בכבר של תרומה: **רבי** יהושע אומר כיהה. פירש בקונטרס כאילו כיהה הנגע דהוא מסימני טהרה כשמשתנה בו לובן שלו לאחר הסגר וקשה היכי פריך בשילהי מזיר (דף סה:) ודילמא כיהה וטמא הא לפירושו כל כיהה טהור ועוד אי כיהה וטמא היינו ת"ק ורלאה כגירסת ר"ח קהה בקו"ף ול"ג אומר כלומר ר' יהושע הקשה ודקדק בדבר כמו [1] הקהה את שיניו וכן מקהו אקהייתא בשוקא (יבמות דף קי:) מאספיס אסופות של בני אדם כלומר עמדו למניין ולא ידע הש"ס אם להביא ראיה לת"ק או לסתור ולהכי בעי מאי קיהה וקאמר קיהה וטיהר ומיהו בירושלמי דרש שבועות משמע דיש כיהה טמא דאמר התם והתורה אמרה והנה כהה הנגע הכהה טמא וכהה מן הכהה טהור:

מרמו

דרב יצחק בר אבודימי באלו הן הנשרפין[ב] פריש לה גבי בתו מאנוסתו דמהאי דינא יליפינן והוא דבר שזדונו כרת: **הירוק עקביא בן מהללאל מטמא.** דם הירוק הוי דם הנדה. ואם אמר זקן ממרא כעקביא בן מהללאל מייתי לה לחיוב כרת שפעמים שרואה דם הירוק בתחלת נדותה ולבסוף ב' ימים רואה דם אדום ופוסקת והיא מתחלת למנות שבעה ימים מראיית דם ירוק וטובלת ומשמשת עם בעלה ב' ימים בנדותה לפי שדם הירוק טהור הוא והיה לה להתחיל למנות מראיית דם אדום: **מעין אחד הוא.** דם הבא בשבועיים של נקיבה שהוא טמא ודם הבא לאחר שבועיים שהוא טהור ממעין אחד הוא: **הפורה טימאתו.** כל שבועיים: **והפורה טיהרתו.** לאחר שבועיים וחזרה וטימאתו לאחר שכלין ימי טוהר: **ולוי אמר ב' מעיינות הן נפתח הטמא.** לאחר שבועיים ונפתח הטהור וכשנפתח הטהור בסוף ימי טוהר נפתח הטמא. ואמרי' במס' נדה [לה:] מאי דייניהו בשופעת מתוך שבועיים לאחר שבועיים או מתוך שמונים לאחר שמונים לרב אע"פ שלא פסק מעיינה בתוך שבועיים ויולא דם לאחר שבועיים ממנה טהור ולוי טמא עד שתפסוק שעה דימא נפתח הטמא והשופעת מתוך שמונים לאחר שמונים לרב טמאה ואע"פ שזהו מעין עצמו של ימי טוהר ולוי טהורה עד שיפסוק מעין הטהור ויפתח מעין הטמא. ואי איפלוג זקן ממרא ורבנן בהא קאתי לידי כרת אי רבנן כרב והוא כלוי איכא כרת לאחר ימי טוהר ואי רבנן כלוי והוא כרב איכא כרת בתחלת ימי טוהר דרב לקולא ולוי לחומרא: **קישפה ג' ימים בתוך אחד עשר יום הו'.** כתיב בפרשת זבה באחד עשר יום שבין נדה לנדה שהם הימים המביאין לידי זיבה ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים[ע] ותניא בפרק בנות כותים (נדה לו:) דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד מגיד שדם הקישוי שיצא קודם הולד מחמת לער הקישוי אינו מביאה לידי זיבה וכ"ש דם שלאחר הולד אבל אם ראתה ג' ימים רלופין בהן מתוך קושי ושפתה קודם יציאת הולד יום אחד מעת לעת ששקטה ונחה מלערה ואח"כ ילדה בין מתוך קושי בין מתוך שופי הרי זו יולדת בזוב לפי שכיון שלאחר ג' שפתה איגלאי מילתא דלאו מחמת ולד אתא ונעשית בהן זבה למנות ז' נקיים כדין זבה וכל זמן שלא תספור ז' נקיים לא יהא דם שלה דם טוהר ואפילו לאחר שבועיים ואחר מלאת שמונים שלה לריכה שני קרבנות אחד לילדתה ואחד לזיבתה: **לילה ויום.** אבל מעת לעת לא חשיב שופי אם שפתה משש שעות של שלישי עד שש שעות של ד' הואיל והו"ל מקצת קושי ביום השופי לא הויא יולדת בזוב. ור"א לאומרא ורבי יהושע לקולא והיינו דבר שזדונו כרת: **שפתה מן הלער.** ואין אנו חוששין אם לא שפתה מן הדם: **בפלוגתא דשמואל ור' אבהו.** וכיון דאפיקי הני בי תרי ממונא מהאי ויהבו להאי בדינא דידהו והלך זה וקידש אשה באותו ממון לשמואל מקודשת לרבי אבהו אינה מקודשת דה"ל קידשה בגזל וקי"ל בפ"ב דקידושין (דף נב.) גבי מעשה דה' נשים שנתקדשו בכלכלה קידשה בגזל אינה מקודשת דהשתא אתי לידי כרת אי רבנן כשמואל וזקן ממרא כרבי אבהו וזקן ממרא כשמואל אתי לידי כרת דקא משוי להו קידושין ואי אתי אינש אחרינא לבתר הכי וקדשה מפיק לה מבתרא בלא גט וה"ל דבר שזדונו כרת בלא עדים ובלא התראה דאי איכא עדים והתראה הוי מיתת ב"ד ואי ליכא לא זה ולא זה הוי כרת: **ונתפה נפש אחת נפש.** במתכוין להרוג את זה והרג את זה ומיחייב ליה רבי ממון ורבנן פטרי וכפלוגתא באלו הן הנשרפין [לעיל עט.]. [פ] ואי תפסו יורשין דהרוג ממונא דהורג ופטר ליה זקן ממרא וקידשו בו את האשה לרבי מקודשת לרבנן אינה מקודשת ואי אתי אינש אחרינא וקידשה מקודשת לשני הרי חיוב כרת בדבר: **נתינה למעלה.** גבי טוגף אשה הרה ונתן בפלילים (שמות כא) דמי ולדות: **בב"ג.** ואם הלקוהו ג' לר' ישמעאל חייבין לו ממון כשאר חובל בחבירו ומקדש בו את האשה ולרבנן בדין הלקוהו ואם תפס ממונו וקידש בו אינה מקודשת: **ספק.** אם זה קדש אם זה קדש: **כהה.** כאילו כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כשמשתנה הלובן לאחר הסגר. ולרבנן אם נכנס למקדש חייב כרת ולר' יהושע פטור: **עד שיראה כשני גריסין.** שיעור הנגע כגריס על גריס וכתיב את האבנים אשר בהן הנגע [ויקרא יד] שיהא הנגע על שתי אבנים על כל אחד ואחד שיעור נגע על ב' כתלים ובקרן זוית כגון מקלוע דרומית מזרחית אורכו כשני גריסין ורחבו כגריס שיהא בקיר הדרומי גריס וכן בקיר המזרחי והנגע כולו מחובר כאחד: **מאי טעמא דר' אליעזר.** דבעי קרן זוית: **כשיב.** ומראיהן שפל מן הקיר (ויקרא יד) וכתיב והנה הנגע בקירות הבית [שם]: **זה קרן זוית.** ורבנן לא בעו קרן זוית. והיכא דליתיה בקרן זוית ונכנס בה אדם ואח"כ נכנס למקדש לרבנן חייב כרת ולר' אלעזר בר"ש פטור: לפריחה

דין בתו מאנוסתו[ב] דאמר רבא א"ל רב יצחק בר אבודימי אתיא [1]הנה [2]הנה אתיא זימה [3]זימה [4]בין דם לדם בין דם נדה דם לידה דם זיבה דם נדה בפלוגתא עקביא בן מהללאל ורבנן דתנן [3]דם הירוק עקביא בן מהללאל מטמא וחכמים [8]מטהרין דם לידה בפלוגתא דרב ולוי דאתמר [9]רב אמר [5]מעין אחד הוא התורה טימאתו והתורה טיהרתו ולוי אמר שני מעיינות הן נסתם הטמא נפתח הטהור נסתם הטהור נפתח הטמא: דם זיבה בפלוגתא דר"א ורבי יהושע דתנן [7]קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום אם שפתה מעת לעת וילדה [4]הרי זו יולדת בזוב דברי ר"א ור' יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם בין דין לדין בין דיני ממונות דיני נפשות דיני מכות דיני ממונות בפלוגתא דשמואל ורבי אבהו [9]דאמר שמואל שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקראין בית דין חצוף ורבי אבהו אמר [1]לדברי הכל אין דייניהן דין דיני נפשות בפלוגתא דרבי ורבנן דתניא [1]רבי אומר [5]ונתת נפש תחת נפש ממון אתה אומר ממון או אינו אלא נפש ממש נאמר [6]נתינה למעלה ונאמר נתינה למטה מה להלן ממון אף כאן ממון דיני מכות בפלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן דתנן [8]מכות בג' משום רבי ישמעאל אמרו בכ"ג בין נגע לנגע בין נגעי אדם נגעי בתים נגעי בגדים נגעי אדם בפלוגתא דרבי יהושע ורבנן [10]דתנן [7]אם בהרת קדם לשער הלבן טמא אם שער לבן קדם לבהרת טהור ספק [11]טמא רבי יהושע אומר כהה מאי כהה אמר [9]רבא כהה טהור נגעי בתים בפלוגתא דרבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן [2]דתנן רבי אליעזר [3] ברבי שמעון אומר לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שתי אבנים בשתי כתלים בקרן זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגרים מאי טעמא דר' אלעזר בר"ש כתיב [7]קיר וכתיב [7]קירות איזהו קיר שהוא בקירות הוי אומר זה קרן זוית נגעי בגדים בפלוגתא דר' (יונתן) בן אבטולמוס ורבנן [9]דתניא ר' [10](יונתן) בן אבטולמוס אומר מנין לפריחה

מג א מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה ו [ופ"ח מהל' משכב הל"מ] סמג לאוין קיח ועשין רמג טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף ח:

מד ב מיי' שם פ"ו הלכה ח סמג שם:

מה ג מיי' שם פ"ו הלכה ח סמג שם:

מו ד מיי' פ"ג מהלכות טומאת צרעת הלכה ו סמג עשין רלד:

מז ה מיי' שם הלכה ט:

מוסף רש"י

מעין אחד הוא. דם הבא בימי לידה ודם הבא בימי טוהר, ממעין אחד הן באין (נדה לה:). **התורה טימאתו.** כל שבעה לזכר וי"ד לנקבה, והתורה טיהרתו. אחר מכן (שם). **נסתם הטמא.** לאחר שבועיים ונפתח הטהור, **נסתם הטהור.** לאחר שמונים ונפתח הטמא (שם). **קישתה.** ממתא ולד, שלשה ימים בתוך אחד עשר יום. שבין נדה לנדה, ולתחה כל שלשתן הימים לרופין (שם לו:). **שפתה.** מלערה, **מעת לעת.** ברביעי, **וילדה.** מיגלגלי מילתא דדמים שראתה לא בא מתמת ולד, שלכך הרי זו יולדת בזוב, אבל אם לא שפתה שמוך לגיתה, כל דמים שראתה מתמת ולד הוא, ודחמגת טהריעו מזיבה, דכתיב זוב דמה, דמה מחמת עצמה ולא דמה מחמת ולד (שם). **לילה ויום.** דאם שפתה בחלי יום שליני וילדה יום רביעי דשפתה מעת לעת, אין זו שופי, אלא אם כן שפתה לילה ויום שלאחר הלילה כלילי שבת ויומו (שם). **ששפתה מן הצער ולא מן הדם.** דאע"ג דחויא דם הוי שופי (שם). **שנקראין בית דין חצוף.** שעברו על תקנת חכמים (לעיל ג.). **לדברי הכל.** דפליגי בספרה, אין דייניהן דין. ואשמעינן ר' אבהו דבדין כולהו מודו דבעינן ג' (לעיל ב:). **ונתת נפש תחת נפש ממון.** אם אסון יהיה שמתה האשה יתן ממון דמי האשה ליורשיה, שאין עליה חיוב מיתה, שלא נתכוין לה אלא לחבירו נתכוין, דכתיב וכי יגפו אנשים (יחדיו) וקסבר רבי נתכוין להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ומשלם ממון (חגיגה יא.). **נאמר נתינה למעלה.** לענין דמי ולדות כתיב ונתן בפלילים (שם). **ונאמר נתינה למטה.** ונתת נפש תחת נפש (שם). **ממון.** ומאי נפש דמי הנפש (שם). **מכות.** מלקות מרבעים (לעיל ב.). **אם בהרת קדם לשער הלבן טמא.** דשער לבן מסימני טומאה וכגון שקדמהו בהרת, דכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת (נדה יט. וכעי"ז כתובות עה: וב"מ פו.). **אם שער לבן קדם לבהרת טהור.** לפי מה שכתוב בתורה (ב"מ שם). **כהה טהור.** הרי הוא כנגע שכהה מראיתו בשבוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכתיב והנה כהה הנגע (נדה יט. וכעי"ז כתובות עה:) ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ור' יהושע קיהה מאי קיהה אמר רבה קיהה וטיהר, כלומר קיהה בדבר ונחלק עליהם וטיהר, כאדם שנקהו שיניו על אדם שאין משגיח בדבריו, וכן מצאתי בתו"כ ור' יהושע קיהה טיהר (כתובות שם וכעי"ז נדה שם). **כשני גריסין.** שיעור נגע כגרים לאורך ולרוחב (נדה שם) ושתי גריסין על שתי אבנים, דכתיב (ויקרא יד) ואבנים אחרות תחת המטה ובכל אחת שיעור נגע (לעיל עא.). **בקרן זוית.** ואותן שתי אבנים יהיו בקרן זוית, אחד בכותל זה ואחד בכותל זה והנגע משוך בשתיהן, ארכו ב' גריסין ורחבו כגרים, שיהא בכל אבן כגרים על גרים (שם) דכשהוא מונח ארכו על ב' אבנים נמצא בכל אבן גרים על גרים כשיעור נגע (נדה יט.).

מסורת הש"ס

א) לעיל נא. עה: עו. מגיגה יא: יבמות ג. כריתות ה., **ב)** נדה יט., **ג)** [נדה לא:], **ד)** נדה לו:, **ה)** לעיל ג. ה: ל. כתובות כב., **ו)** [לעיל ב: ו.], **ז)** מגיגה יא. [לעיל עט.], **ח)** לעיל ב. [ט.], **ט)** ב"מ פו. נדה יט. מזיר סה: ע"ש כתובות עה: נגעים פ"ד מי"ח, **י)** [לפי גיר' תוס' בכתובו' ובנדה רבה ובמזיר מיתא רב יהודה], **כ)** לעיל עא. נדה יט. נגעים פי"ב מי"ג, **ל)** [בס"א: אלעזר], **מ)** [ל"ל מתן], **נ)** [נדה יט. ובמיס מט:], **ס)** [לעיל עה:], **ע)** [ויקרא טו], **פ)** [עמוד ז ד"ה ודשב"ל], **צ)** [בהגהה של פסח],

תורה אור השלם

1. עֶרְוַת בַּת בִּנְךָ אוֹ בַת בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה תַּגְלָה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה:
ויקרא יח י
2. עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֶּה אֶת בַּת בְּנָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלֹּת עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הוּא:
ויקרא יח יז
3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ זִמָּה הוּא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם:
ויקרא כ יד
4. כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לְמִשְׁפַּט בֵּין דָּם לְדָם בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין נֶגַע לְנֶגַע דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ בּוֹ:
דברים יז ח
5. וְאִם אָסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ:
שמות כא כג
6. וְכִי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים:
שמות כא כב
7. וְרָאָה אֶת הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפֵל מִן הַקִּיר:
ויקרא יד לז

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בפלוגתא וכו' ואי תפסו יורשין. עי' עוד לקמן מגיגה בתוס' שהם דף י ע"ל ד"ה נפש: